

Vědecký výbor pro potraviny

Klasifikace: Draft *Pro vnitřní potřebu VVP*
Oponovaný draft *Pro vnitřní potřebu VVP*
Finální dokument *Pro oficiální použití*
Deklasifikovaný dokument *Pro veřejné použití*

Název dokumentu:

**ZÁPIS ZE ZASEDÁNÍ VVP
č. 17 / 2007
bod 9 programu
„VÝŽIVOVÁ A ZDRAVOTNÍ TVRZENÍ
PŘI OZNAČOVÁNÍ POTRAVIN“**

Poznámka:

Samostatný zápis ze zasedání VVP k problematice výživových a zdravotních tvrzení při označování potravin ze dne 23.2. 2007 na CHPR SZÚ v Brně – náhrada za zrušenou pracovní schůzku z 24.1.2007 z důvodu sněhové kalamity

Státní zdravotní ústav, Palackého 3a, 612 42 Brno
tel/fax +420541211764, URL: <http://www.chpr.szu.cz/vedvybor/vvp.htm>

Zapsal: Dr. I. Řehůřková

Místo konání: Centrum hygieny potravinových řetězců SZÚ v Brně

Zasedání řídil: Doc. Ruprich, předseda výboru

Přítomni:

Členové vědeckého výboru	Email	Telefon	Fax	Přítomen 23.02. 2007
Doc.MVDr. Jiří Ruprich CSc.	jruprich@chpr.szu.cz	541211764	541211764	+
Ing. Jitka Sosnovcová	sosnovcova@szu.cz	267082432	267082382	omluvena
Ing. Daniela Winklerová	winklerova@szu.cz	267082341	267082318	+
RNDr. Vladimír Špelina CSc.	v.spelina@szu.cz	267082763	267082103	+
Doc.RNDr. František Malíř Ph.D.	xeno@zulahk.cz	495514786	495514786	+
Prof.Ing. Jana Hajšlová CSc.	jana.hajslova@vscht.cz	224314096, 602833424	224353185	omluvena
MVDr. Vladimír Ostrý CSc.	ostry@chpr.szu.cz	541213547	541211764	+
MUDr. Květa EttlEROVÁ	ettlerova@seznam.cz	495514548		+
Ing. Marie Jechová	marie.jechova@khsstc.cz	286884941	286888287	+
MVDr. Jiří Drápal	j.drapal@svschr.cz	227010140	227010140	omluven
Ing. Milena Kozáková	milena.kozakova@szpi.gov.cz	543540236	543540210	+
MUDr. Dana Müllerová Ph.D.	Dana.Mullerova@lfp.cuni.cz	377593194,606369999	377593149	+
Sekretariát vědeckého výboru				
RNDr. Irena Řehůřková Ph.D.	rehurkova@chpr.szu.cz	541211764	541211764	+
p. Marie Rossnerová	sekretariat@chpr.szu.cz	541211764	541211764	+
Hosté zasedání				
Ing. Eva Příbylová	eva.pribylova@mze.cz	724335046	222314117	+
Ing. Josef Sajdl	sajdl@foodnet.cz	296411190		+
JUDr. Ladislav Červenka	ladislav.cervenka@unilever.com	602353870	224071118	+
Ing. Silvie Slavíková	silvie.slavikova@mzcr.cz	224972188	224916007	+
Mgr. Eva Gottvaldová	eva.gottvaldova@mzcr.cz	224972929		+
JUDr. Ivo Krýsa	ivo.krysa@mzcr.cz	224972132		+
Ing. Jan Kotek	svopl@volny.cz	776844182		+

Jednání k 9. bodu programu 17. zasedání VVP bylo dáno rámcovým programem:

1. představení účastníků a popis jejich profesního vztahu k záležitostem plynoucím z nařízení;
2. prezentace vykonané práce, současné práce a výhledu do budoucna;
3. diskuse s cílem identifikovat rámcové požadavky na odborné komunity, s důrazem na vědeckou komunitu v ČR;
4. závěry s návrhem dalšího postupu ve věci nařízení ze strany VVP a dalších zúčastněných stran

Motivem jednání bylo vydání „Nařízení EK a R č. 1924/2006 o údajích týkajících se potravin z hlediska jejich nutriční hodnoty a vlivu na zdraví“ (Nařízení) a jeho vstup v platnost od 1.7.2007.

Cílem jednání bylo především:

- vzájemná informovanost o současném stavu, kompetencích a úkolech do budoucna
- diskutovat možné požadavky na vědecké zdůvodňování výživových a zdravotních tvrzení

1. Představení účastníků a popis jejich profesního vztahu k záležitostem plynoucím z nařízení

1/1 Ruprich + členové VVP

- Základním posláním VVP je hodnocení zdravotních rizik a komunikace s veřejností. Jednou z oblastí, která patří do programu VVP je i výživa; zdravotní a výživová tvrzení v duchu Nařízení se programu VVP obecně dotýkají z hlediska vědeckého posouzení. Management a řízení rizik není předmětem práce VVP.
- Seznámení s problematikou zdravotních a výživových tvrzení, podstatou požadavků a principů na jejich vědecké zdůvodňování a způsobem práce v této oblasti bylo umožněno participací v projektu ILSI „Passclaims“ v letech 2003-2004 a účastí na konferenci EFSA v Bologni v r. 2006.
- VVP upozorňuje na tvrzení na potravinářských výrobcích, která mohou uvádět v omyl spotřebitele, která sice neodporují současné legislativě, ale jsou neetická.

1/2 Slavíková, Gottwaldová, Krýsa – MZ ČR

Bylo rozhodnuto o kompetenci MZ ČR ve vztahu k Nařízení

1/3 Příbylová – MZe ČR

MZe ČR se danou problematikou zabývá, je zainteresováno z pracovní skupině EK, spolupracuje s MZ ČR.

1/4 Sajdl, Červenka – Potravinářská komora ČR

Výrobci a zpracovatelé potravin se Nařízením bezprostředně dotýká.

1/5 Kotek - Sdružení výrobců volně prodejných léčiv

Tvrzení na potravinách jsou často v kolizi s léčivy.

1/6 Winklerová – SZÚ (členka VVP)

SZÚ počítá s prací v návaznosti na Nařízení a potřeby MZ ČR.

2. Prezentace vykonané práce, současné práce a výhledu do budoucna2/1 Ruprich

V prezentaci byly shrnuty podstatné body Nařízení se zaměřením na:

- o význam výživových profilů (prostředek pro rozhodnutí o použití či nepoužití tvrzení – nesmí zastírat celkovou výživovou hodnotu potraviny)
- o podmínky použití tvrzení (pokud je vědecky dokazatelný příznivý výživový nebo fyziologický efekt, pokud průměrný spotřebitel tvrzení o příznivém účinku porozumí, pokud se tvrzení vztahuje k potravine ve stavu připraveném ke spotřebě)
- o klasifikaci tvrzení (1. výživová – dle obsahu nutrieti; 2. zdravotní - založená na obecně akceptovaných, i nových vědeckých poznatcích)
- o časový harmonogram zavádění Nařízení (platnost od 1.7.07, do 1.1.08 předložení národních seznamů tvrzení do EU, do 3 let hodnocení a schválení EU globálního seznamu, přechodné období pro uplatnění výživových profilů skončí po 15 letech – konec platnosti ochranných známek)

2/2 Slavíková, Gottwaldová, Krýsa – MZ ČR

V prezentaci bylo představeno:

- o aktivity MZ ČR v oblasti výživy v rámci ochrany a podpory zdraví (schvalování a notifikace DS, potravin pro zvláštní výživu, PNT; projekty podpory zdraví na témata např.: boj proti obezitě, zlepšování zdravot. stavu obyvatel, výživová doporučení)
- o působnost MZ ČR v oblasti Nařízení (návrh novely zákona č. 110/1997 Sb., který již půjde do Vlády ČR svěřuje gesci MZ, se kterým spolupracuje MZe; počítá se se zavedením povinnosti monitoringu potravin s tvrzeními, schvalováním žádostí PPP, přijímáním ochranných opatření)

2/3 Příbylová – MZe ČR

- o MZe ČR je v současnosti gestorem Nařízení, počítá ale s převodem na MZ ČR a spoluprací.
- o MZe informovalo PPP o potřebě nahlášení informací do národní databáze nutričních a zdravotních tvrzení, které jsou používány PPP na českém trhu s potravinami. Seznam tvrzení bude předán MZ tak, aby byl do 1.1.08 za ČR odevzdán do EU. Zatím reagovalo pouze 36 podniků. Lze předpokládat, že mezinárodní výrobci se hlásí v dalších ČS EU.
- o Vzhledem k působení v PS EK lze přímo identifikovat řadu problémů a nejasností (definice pojmů, kategorizace potravin, jak uplatnit srovnávací tvrzení, výjimky, vědecká posouzení), které přispívají k nepřehlednosti situace při zavádění Nařízení. Počítá se s angažováním EFSA, která bude pro EK zpracovávat podklady pro jednotný přístup v EU.

2/4 Sajdl, Červenka – Potravinářská komora ČR

PPP zatím vyčkávají na přesnější zadání, učinili dotazy i do Bruselu. Jejich vyčkávací postoj částečně souvisí s nejasnostmi uvedenými Ing. Příbylovou. Uvítali by další osvětovou kampaň.

2/5 Kotek - Sdružení výrobců volně prodejných léčiv

V rámci „konkurenčního“ boje jsou v současnosti uplatňována i sporná tvrzení, lze registrovat stejný produkt jako lék i jako doplněk stravy. Byl vysloven apel na spolupráci všech zainteresovaných, zaměření se na neetické praktiky, kontrolu a následné sankce.

2/6 Winklerová – SZÚ

- o SZÚ posuzuje v souč. době doplňky stravy dle stávající legislativy a počítá se „schvalováním“ dle Nařízení, spoluprací s MZ..
- o Do ceníku SZÚ byla dle pokynu p. ředitele zařazena položka „Posouzení zdravotních tvrzení v rámci nařízení EP a R č. 1924/2006 „ v ceně 1010 Kč (bez DPH).

3. Diskuse

ad 2/1

Byly uvedeny příklady nevhodně používaných, neetických tvrzení:

- o reklamovaný obsah ω3 mastných kyselin, žádoucích pro lidský organismus v majonéze (majonézu jako zdroj tuku nelze principiálně doporučovat, po analytickém ověření se prokázalo, že obsahuje pouze kys.

α -linolenovou, ne EPA a DHA, které jsou z hlediska výživy podstatné; za deklaraci $\omega 3$ mastných kyselin by se obsah bez komplexu s EPA a DHA neměl uvádět)

- o zdravé masné výrobky (přítomnost probiotických kultur má sice vliv na aktivizaci imunitního systému, znehodnocující je však vysoký obsah živočišných tuků, soli, atp.)

ad 2/2

MZ přímo nepočítá s aktivním vědeckým posuzováním žádostí, ale se spíše s kontrolou kompletnosti podkladů a jejich postoupením do EK.

ad 2/3

- o existují zkušenosti s definicí „průměrné osoby“ na základě průzkumů veřejného mínění při uvádění výrobků do oběhu (tzv. spotřebitelské panely)
- o podklady pro nutriční profily, způsob a zásady vědeckého posuzování tvrzení byly diskutovány v rámci konference EFSA (Bologna 2006)
- o chybí tabulky složení potravin konzumovaných v ČR, především zaměřené na „národní speciality“

ad 2/4

- o Instrukce pro PPP o poskytnutí informací do databáze tvrzení jsou jasné, seznam je třeba uzavřít pravděpodobně k 1.9.07 (viz <http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=75&typ=1&val=37518&ids=0>).
- o MZe počítá s uspořádáním semináře pro PPP a zájemce, pravděpodobně v 2. pol. roku.

ad 2/5

Kontrola značení i event. následné sankce jsou v kompetenci SZPI. „Klamavou“ reklamu by měla posuzovat Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, média. I v intenci stávajících předpisů jsou opatření možná.

ad 2/6

Zavedení ceníkové položky SZÚ na posuzování zdravotních tvrzení je pravděpodobně poněkud předčasné, protože je ještě spousta neznámých, které budou k posuzování/zdůvodňování potřeba a může se tak narážet na nesrovnalosti i možné soudní spory. Paušální cena také není nejlepším řešením, měla by se případně odvíjet od počtu hod. práce VŠ.

4. Závěry / doporučení / úkoly

- o Je třeba opětovně instruovat PPP o nutnosti poskytnout informace do databáze MZe → zpráva ČTK, seminář MZe
- o VVP zpracuje obecný postup při vědeckém posuzování tvrzení
- o SZPI plánuje řízenou kontrolní akci - kontrolu značení na obalech; vhodná by byla medializace a vysvětlovací kampaň kolem 1/2 roku
- o V ČR velice chybí „nutriční“ tabulky. VVP zašle dopis KS BP s požadavkem řešit tuto situaci
- o Kompetentní zástupce MZ ČR by se měl zúčastňovat jednání k předmětnému Nařízení v EK

Poznámka:

Schválený zápis ze zasedání VVP bude po podpisu předsedou uložen na sekretariátu VVP. Jeho kopie bude rozeslána el. poštou a vystavena na chráněné web straně.

Schválil:

Doc. MVDr. Jiří Ruprich, CSc.

Předseda VVP

V Brně dne 8. 3. 2007

Rozdělovník:

MUDr. M. Vít, Ph.D. - Hlavní hygienik ČR	Doc. MVDr. J. Ruprich - předseda VVP
RNDr. K. Říhová - ředitel OSŘOPVZ MZ ČR	RNDr. V. Špelina, CSc. – místopředseda VVP
Ing. S.Slavíková – ved.odd. HV a PBU MZ ČR	Ing. D. Winklerová – člen VVP
Mgr. E.Gottvaldová – odd.podpory veř.zdraví MZ ČR	MVDr. V. Ostrý, CSc. – člen VVP
JUDr. I.Krýsa – odd. správní MZ ČR	Ing. J. Sosnovcová – člen VVP
Ing. K. Zuzánková - sekretariát KSBP	Doc.RNDr. F.Mališ,Ph.D. – člen VVP
Ing. J. Fialka – Odbor potravinář. výroby a legislativy MZe ČR	Prof.Ing. J.Hajšlová,CSc. – člen VVP
Ing. E. Přibyllová – MZe ČR	MUDr. K.Ettlerová – člen VVP
Ing. Sajdl - Potravinářská komora ČR	Ing. M.Jechová – člen VVP
JUDr. L. Červenka - Potravinářská komora ČR	MVDr. J.Drápal – člen VVP
Ing. J. Kotek - Sdružení výrobců volně prodejných léčiv	Ing. M.Kozáková – člen VVP
Ing. L.Dupal - Sdružení českých spotřebitelů	MUDr. D.Müllerová – člen VVP
	sekretariát VVP:
Na vědomí (email):	RNDr. Irena Řehůrková, Ph.D.
MUDr. J. Volf, Ph.D. - ředitel SZÚ Praha	M. Rössnerová